

وزارت مسکن و شهرسازی
معاونت امور مسکن و ساختمان

مقررات ملی ساختمان ایران
مبحث دوازدهم
ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا

سال ۱۳۸۵

دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

عنوان و پدیدار	:	ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا/ تهیه کننده دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان [وزارت مسکن و شهرسازی].
وضعیت ویراست	:	[ویراست ۲]
مشخصات نشر	:	تهران: نشر توسعه ایران، ۱۳۸۵
مشخصات ظاهری	:	۵۲ص
فروست	:	مقررات ملی ساختمان ایران، مبحث ۱۲.
شابک	:	964-7588-55-0
یادداشت	:	فیپا
موضوع	:	ساختمان سازی -- قوانین و مقررات -- ایران.
موضوع	:	ساختمان سازی -- پیش بینی های ایمنی.
شناسه افزوده	:	ایران. وزارت مسکن و شهرسازی. دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان.
فروست (شناسه افزوده):	:	مقررات ملی ساختمان مبحث ۱۲.
رده بندی کنگره	:	۱۳۸۵. ج. ۳۴۰۲/م۷۱۲ KMH
رده بندی دیویی	:	۳۴۳/۵۵۰۷۶۹۰۲۶۳
شماره کتابخانه ملی	:	م ۸۵-۲۳۹۲۴

نام کتاب	:	مبحث دوازدهم ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا
تهیه کننده	:	دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان
ناشر	:	نشر توسعه ایران
شمارگان	:	۱۰۰۰۰ جلد
شابک	:	۹۶۴-۷۵۸۸-۵۵-۰
نوبت چاپ	:	دوم
تاریخ چاپ	:	۱۳۸۵
چاپ و صحافی	:	کتیبه
قیمت	:	۷۰۰۰ ریال

حق چاپ برای تهیه کننده محفوظ است.

پیشگفتار

مقررات ملی ساختمان مجموعه ای است از ضوابط فنی، اجرایی و حقوقی لازم الرعایه در طراحی، نظارت و اجرای عملیات ساختمانی اعم از تخریب، نوسازی، احداث و یا توسعه بنا، تعمیر و مرمت اساسی، تغییر کاربری و بهره برداری از ساختمان که به منظور تأمین ایمنی، بهره دهی مناسب، آسایش، بهداشت، و صرفه اقتصادی فرد و جامعه وضع می گردد.

در کشور ما، در کنار مقررات ملی ساختمان، مدارک فنی دیگری از قبیل:

* آیین نامه های ساختمانی

* استانداردها و آیین کارهای ساختمان سازی

* مشخصات فنی ضمیمه پیمانها

* نشریات ارشادی و آموزشی

توسط مراجع مختلف تدوین و انتشار می یابد که گرچه از نظر کیفی و محتوایی حائز اهمیت است، اما با مقررات ملی ساختمان تمایزهای آشکار دارد.

آنچه مقررات ملی ساختمان را از این قبیل مدارک متمایز می سازد الزامی بودن، اختصاری بودن و سازگار بودن آن با شرایط کشور از حیث نیروی انسانی ماهر، کیفیت و کمیت مصالح ساختمانی، توان اقتصادی و اقلیم و محیط می باشد تا از این طریق نیل به هدفهای پیش گفته ممکن گردد. وزارت مسکن و شهرسازی که در اجرای ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان وظیفه تدوین مقررات ملی ساختمان را به عهده دارد از چند سال پیش طرح کلی تدوین مقررات ملی ساختمان را تهیه و به مرحله اجرا گذاشته است که بر اساس آن، شورای تحت عنوان «شورای تدوین مقررات ملی ساختمان» با عضویت استادان و صاحب نظران برجسته کشور به منظور نظارت بر تهیه و هماهنگی بین مباحث از حیث شکل، ادبیات، واژه پردازی، حدود و دامنه کاربرد تشکیل داده و در کنار آن «گمیته های تخصصی» را، جهت مشارکت جامعه مهندسی کشور در تدوین مقررات ملی ساختمان زیر نظر شورا به وجود آورده است.

پس از تهیه پیش نویس مقدماتی مبحث مورد نظر، کمیته های تخصصی مربوط به هر مبحث پیش نویس مذکور را مورد بررسی و تبادل نظر قرار داده و با انجام نظرخواهی از مراجع ذیصلاح نظیر سازمانهای رسمی دولتی، مراکز علمی و دانشگاهی، مؤسسات تحقیقاتی و کاربردی، انجمن ها و تشکل های حرفه ای و مهندسی، سازمانهای نظام مهندسی ساختمان استانهای سراسر کشور، آخرین اصلاحات و تغییرات لازم را اعمال می نمایند. متن نهائی پس از تایید «شورای تدوین مقررات ملی ساختمان» برای تصویب به وزیر محترم مسکن و شهرسازی پیشنهاد می شود.

دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان از هنگامی که این مسئولیت مهم بر عهده اش واگذار گردیده است مجدانه سعی نموده است با تشکیل شورای تدوین مقررات ملی ساختمان و کمیته های تخصصی مربوط به هر مبحث و کسب نظر از صاحب نظران و مراجع ذیصلاح بر غنای هر چه بیشتر مقررات ملی ساختمان بیفزاید و این مجموعه را همان طور که منظور نظر قانون گذار بوده است در اختیار جامعه مهندسی کشور قرار دهد.

تدوین کنندگان مقررات ملی ساختمان و اعضای کمیته های تخصصی از کلیه دست اندرکاران بخشهای مختلف ساختمان انتظار دارند با ارائه نظریات و پیشنهادهای خود، آنان را در رسیدن به هدفهای مورد نظر یاری رسانند.

دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

فهرست مندرجات

عنوان

صفحه

۱-۱۲ کلیات	۱
۱-۱-۱۲ هدف	۱
۲-۱-۱۲ دامنه کاربرد	۱
۳-۱-۱۲ تعاریف کلی و واژه ها	۱
۴-۱-۱۲ اجازة های مخصوص (مجوزهای خاص) و اقدامات قبل از اجرا	۴
۵-۱-۱۲ مسئولیت ایمنی	۵
۱-۱۲ ۲ ایمنی	۷
۱-۲-۱۲ کلیات	۷
۲-۲-۱۲ ایمنی عابرین و مجاورین کارگاه ساختمانی	۷
۳-۲-۱۲ جلوگیری از سقوط افراد	۸
۴-۲-۱۲ جلوگیری از حریق، سوختگی و برق گرفتگی	۹
۵-۲-۱۲ کمکهای اولیه	۱۵
۱-۱۲ ۳ تسهیلات بهداشتی و رفاهی	۱۶
۱-۳-۱۲ کلیات	۱۶
۲-۳-۱۲ آب آشامیدنی	۱۶
۳-۳-۱۲ سرویسهای بهداشتی	۱۶
۴-۳-۱۲ محلهای تعویض لباس (رختکن)	۱۶
۵-۳-۱۲ غذا خوری، محل اقامت و استراحت کارگران	۱۶
۶-۳-۱۲ نور و روشنایی	۱۷
۷-۳-۱۲ تهویه	۱۷

- ۱۲-۴ وسایل حفاظت فردی ۱۸
- ۱۲-۴-۱ کلیات ۱۸
- ۱۲-۴-۲ کلاه ایمنی ۱۸
- ۱۲-۴-۳ کمربند ایمنی و طناب مهار ۱۸
- ۱۲-۴-۴ عینک و نقاب حفاظتی ۱۹
- ۱۲-۴-۵ ماسک تنفسی حفاظتی ۱۹
- ۱۲-۴-۶ کفش و بوتین ایمنی ۱۹
- ۱۲-۴-۷ چکمه و نیم چکمه پلاستیکی ۲۰
- ۱۲-۴-۸ دستکش حفاظتی ۲۰
- ۱۲-۴-۹ لباس کار ۲۰

- ۱۲-۵ وسایل و سازه های حفاظتی ۲۱
- ۱۲-۵-۱ نرده حفاظتی موقت در کارگاه ساختمانی ۲۱
- ۱۲-۵-۲ پاخورهای چوبی ۲۱
- ۱۲-۵-۳ راهرو سرپوشیده موقت ۲۱
- ۱۲-۵-۴ سرپوش حفاظتی ۲۲
- ۱۲-۵-۵ پوشش موقت فضاهای باز ۲۲
- ۱۲-۵-۶ سقف موقت ۲۳
- ۱۲-۵-۷ تورهای ایمنی ۲۳
- ۱۲-۵-۸ حصار حفاظتی موقت ۲۳

- ۱۲-۶ وسایل، تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی ۲۵
- ۱۲-۶-۱ کلیات ۲۵
- ۱۲-۶-۲ دستگاهها و وسایل موتورهای بالابر ۲۷
- ۱۲-۶-۳ وسایل موتورهای نقل و انتقال، خاکبرداری و جابجایی مصالح ساختمانی ۳۰

- ۱۲-۷ وسایل دسترسی ۳۲
- ۱۲-۷-۱ کلیات ۳۲
- ۱۲-۷-۲ داربست ۳۲
- ۱۲-۷-۳ نردبان ۳۴

۳۵ ۱۲-۷-۴ راه پله های موقت
۳۵ ۱۲-۷-۵ راه‌های شیب دار و معابر

۱۲-۸ تخریب

۳۷ ۱۲-۸-۱ کلیات
۳۹ ۱۲-۸-۲ تخریب کف و سقف
۳۹ ۱۲-۸-۳ تخریب دیوارها
۴۰ ۱۲-۸-۴ تخریب اسکلت ساختمان
۴۰ ۱۲-۸-۵ تخریب دودکش های بلند صنعتی و سازه های مشابه
۴۰ ۱۲-۸-۶ مصالح و ضایعات

۱۲-۹ عملیات خاکی

۴۲ ۱۲-۹-۱ کلیات
۴۳ ۱۲-۹-۲ گودبرداری و خاکبرداری (حفر طبقات زیرزمین و پی کنی ساختمانها)
۴۴ ۱۲-۹-۳ حفاری چاهها و مجاری آب و فاضلاب

۱۲-۱۰ عملیات برپایی و نصب اسکلت ساختمان

۴۶ ۱۲-۱۰-۱ کلیات
۴۶ ۱۲-۱۰-۲ اجرای سازه های فولادی
۴۷ ۱۲-۱۰-۳ اجرای سازه های بتنی

۱۲-۱۱ سایر مقررات مربوط

۴۹ ۱۲-۱۱-۱ کلیات
۴۹ ۱۲-۱۱-۲ تأسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع
۴۹ ۱۲-۱۱-۳ سیم کشی و نصب تأسیسات و تجهیزات برقی
۵۰ ۱۲-۱۱-۴ سیم کشی برای استفاده های موقت
۵۰ ۱۲-۱۱-۵ نصب قطعات پیش ساخته بتنی
۵۱ ۱۲-۱۱-۶ کار بر روی بام ساختمان ها، سقف های شیب دار و شکننده
۵۱ ۱۲-۱۱-۷ نقاشی و پوشش سطوح با مواد شیمیایی و یا دیگر مواد قابل اشتعال
۵۱ ۱۲-۱۱-۸ انبار کردن مصالح